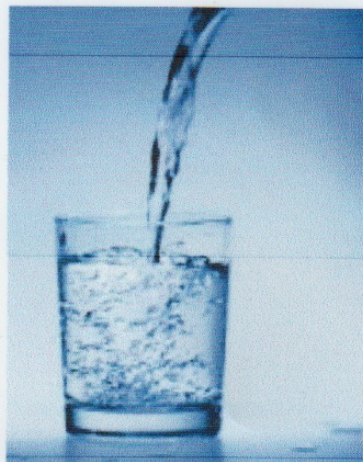

Fråga 1

I ekobyn tar vi vårt vatten ur sjön. Här i pumphuset renar vi sjövattnet först med kalk, tillsätter lite klor (det går knappt att mäta i det utgående vattnet) och filtrerar det genom sand och aktivt kol. Sedan går det ut i reservoaren utanför. När någon i byn tappar upp vatten pumpas det först förbi en UV-lampa i pumphuset innan det skickas ut i vattenledningen.

Hur mycket vatten förbrukar en vuxen person i genomsnitt per dygn?

- 1. 45 liter
- X. 90 liter
- 2. 180 liter

Fråga 2

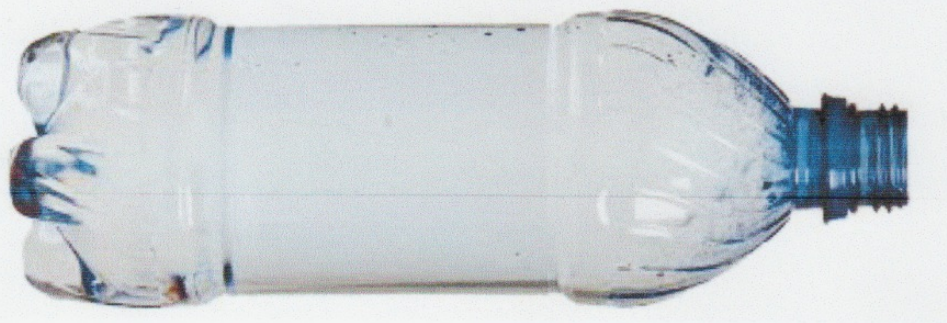

Vi brukar börja mata fåglarna tidigt på hösten och har många olika fågelarter på besök. Den här stenknäcken kommer ibland men är inte så vanlig.

Vilken är den vanligaste fågeln vid fågelborden i Sverige enligt den mätning som brukar utföras i februari av Sveriges Ornitologiska Förening?

- 1. Blåmes
- X. Talgoxe
- 2. Pilfink

Fråga 3

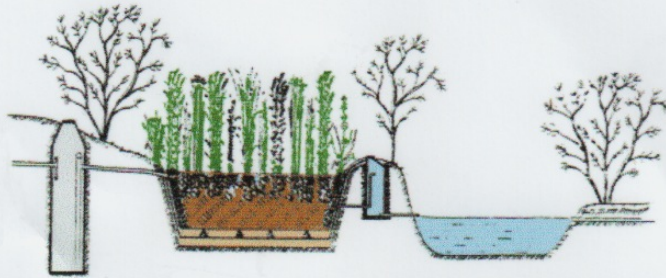
Vi sorterar vårt avfall och återvinner så mycket vi kan för att få så lite restavfall som möjligt.

En sådan här PET-flaska kan man ju oftast panta eller åtminstone slänga i plaståtervinningen.

Om man istället lämnar den i naturen - hur lång tid tar det innan den bryts ner?

- 1. 20 år
- X. 175 år
- 2. 450 år

Fråga 4

Schematisk skiss av rotzonsanläggning.

I toaletterna separeras urinen och en bonde tar hand om den för att gödsla sina åkrar. Fekalierna komposterar varje hushåll för sig. Inget sådant går ut i avloppet.

Bad- disk- och tvättvatten renas i en rotzonsanläggning som du kan se här. Först skiljs slammet bort och sedan filtreras vattnet i en markbädd av grus, sand och mineraler planterad med vass. Så går det igenom en kalkbrunn och slutligen ut i ett bäck- och dammsystem tillbaka till sjön där vi tar vårt dricksvatten.

Vilken funktion har vassen i rotzonen?

1. Den hindrar ogräs från att växa i våtmarken.
- X. Den för ner luft så att de syreförbrukande bakterierna som bryter ner organiskt material till kväve trivs.
2. Den suger upp fosfor med sina rötter och binder det.

Fråga 5

Ladan är målad i traditionell Falu rödfärg, en kokt slamfärg med anor från 1500-talet. Färgen innehåller pigment från Falu gruvas mineralisering. Av kopparfattig malm, som vittrat under århundraden, bildas "rödmull" som förutom koppar innehåller en sällsynt sammansättning av järnockra, kisel och zink.

Vilket mineral i rödmullen är det egentligen som ger den röda färgen?

- 1. Järn
- X. Koppar
- 2. Kisel

Fråga 6

Våra grisar hör till Sveriges enda oförädlade lantras, Linderödssvin. Den rasen är hårdig och trivs bäst när den får vara ute och böka i skog och mark så vi använder grisarna för att bearbeta jorden på de ställen där vi vill odla. Här planerar vi en köksträdgård med perenna växter, bland annat sparris.

Varför tycker grisar om att bada i gyttja?

- 1. De vill bli rena
- X. De vill svalka sig
- 2. De vill bli av med klåda i borsten

Fråga 7

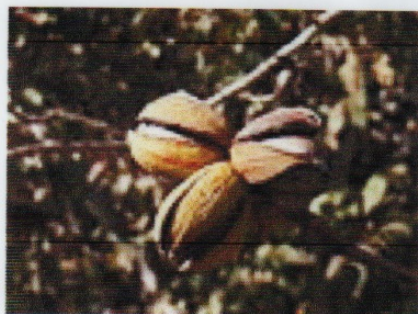

Våra gamla bisamhällen har tyvärr drabbats av sjukdom och de bina har dött ut. Just nu har vi därför bara ett alldeles nytt samhälle igång men vi siktar på att ha flera nästa år. Vi tar ingen honung i år utan bina får ha den själva inför vintern.

Ett bisamhälle består av en drottning, ett antal drönare och en mängd arbetsbin. De arbetsbin, som föds på eftersommaren och hösten, övervintrar i kupan tillsammans med drottningen. Men hur länge lever ett arbetsbi under sommarhalvåret?

- 1. 5-6 veckor
- X. 8-10 veckor
- 2. 12-15 veckor

Fråga 8

I ravinen här nere har vi börjat anlägga en skogsträdgård. I en sådan trädgård odlar man träd, buskar och perenna örter, som ger ätliga frukter, nötter, bär eller blad och rötter.

Hittills har vi planterat ett hundratal växter, mest träd. Många av dem är ganska exotiska för våra breddgrader. I ravinen finns fördelaktiga förhållanden men vi satsar i första hand på sådana varianter som är härdiga.

Det här trädet kommer så småningom att ge sådana nötter som du ser på bilden. Vad är det för en nöt?

- 1. Pekannöt
- X. Äkta kastanj
- 2. Valnöt

Fråga 9

Här ser du en anläggning för att ta tillvara solenergi. De flesta i byn har istället monterat sådana på sina tak så som du ser på bilden.

Det finns två olika system för att använda solenergi, solceller och solfångare. Vad är det för skillnad på dem?

1. Solceller ger värme medan solfångare producerar el
- X. Solceller producerar el medan solfångare ger värme
2. Det är ingen skillnad mellan solceller och solfångare

Fråga 10

Här i hassellunden kommer ekorrarna skuttande så snart nötterna börjar mogna. Har du tur så kanske du får syn på någon just idag.

Ekorrrar samlar sin föda inför vintern och gömmer den på flera olika ställen i närheten av sin boplats.

I vilken typ av vegetation hittar ekorren lättast sin föda?

- 1. I barrskogen
- X. I lövskogen
- 2. I blandskogen

Fråga 11

Här har vi tagit ner skog för att restaurera gammal betesmark, skogsbete, ett femårsprojekt som nu är inne på sitt fjärde år. Tidigare på försommaren gick våra får här och betade men nu befinner de sig i andra hagar.

Vi har en gammal utrotningshotad ras av allmogefår, som heter Klövsjöfår. De har god orienteringsförmåga och är lätta att flytta mellan olika hagar. Dessutom är de väldigt tillgivna och sällskapliga till glädje för både barn och vuxna.

Vilken är Klövsjöfårens favoritföda?

- 1. Gräs
- X. Hö
- 2. Sly

Fråga 12

Vi komposterar förstås inte bara våra fekalier utan också köks- och trädgårdsavfall.

När mikroorganismerna i komposten arbetar med att bryta ner växtmaterialet blir det varmt. Att det blir varmt i komposten medför även att sjukdomsalstrande bakterier dör.

Hur varmt kan det bli i en kompost?

- 1. ca 30 grader
- X. ca 50 grader
- 2. ca 70 grader

Svaren till ekobyns tipspromenad

1. 2: 180 liter förbrukar en vuxen person/ dygn.
2. X: Talgoxen är den vanligaste fågeln vid fågelborden.
3. 2: 450 år tar det för en pet-flaska att brytas ner i naturen.
4. X: Vassen för ner syre till bakterierna som bryter ner organiskt material till kväve.
5. 1: Järnockran oxideras till järnoxid när man hettar upp den och ger den röda färgen.
6. X: Grisarna behöver svalka sig för de kan bara svettas genom trynet.
7. 1: Ett arbetsbi lever bara 5-6 veckor under sommarhalvåret.
8. 1: Det är pekannöt. Trädet hör till samma familj som valnöt men både skalet och nöten är släta till skillnad från valnötens.
9. X: Solcellerna producerar el medan solfångarna ger värme.
10. 1: I barrskogen har ekorren en säker tillgång till frön i kottar även under vintern. Nötter och ekollon som ramlar ner på marken varierar mycket från år till år och det är konkurrens med andra djur om dem.
11. 2: Klövsjöfårens favoritföda är sly - det är därför de passar så bra till skogsbetet.
12. 2: Det kan faktiskt bli ända upp till 70 grader i en kompost.